

Sygn. akt I C 971/19 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2019r.

Sąd Rejonowy w Jaśle I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Wanat

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Lucyna Szeredy

po rozpoznaniu 23 października 2019 r. w J.

sprawy z powództwa G. C., A. Z., A. G.

przeciwko R. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. S. na rzecz powodów G. C., A. Z., A. G. prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe (...) spółka cywilna solidarnie kwotę 5.528,40 zł (pięć tysięcy pięćset dwadzieścia osiem złotych 40/100) z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 14.03.2019r. do dnia wyroku;

II. należność w kwocie 5.528,40 zł zasądzoną w punkcie I wyroku rozkłada na 27 rat miesięcznych w tym 26 rat po 204 zł (dwieście cztery złote), a ostatnia 27 rata w kwocie 224,40 zł (dwieście dwadzieścia cztery złote 40/100) płatne do ostatniego dnia każdego następującego po sobie miesiąca, począwszy od miesiąca następnego od tego, w którym wyrok się uprawomocni – z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od każdego uchybionego terminu płatności poszczególnych rat z zastrzeżeniem, że nieuiszczenie dwóch kolejnych rat w terminie spowoduje natychmiastową wymagalność pozostałej części należności;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 2.067 zł (dwa tysiące sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1.817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 971/19 upr.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Jaśle z 30.10.2019 r.

Powodowie G. C., A. Z., A. G., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe (...) s.c. w T. domagali się zasądzenia od pozwanego R. S. kwoty 5.528,40 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie wnosili o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając powyższe żądanie wskazali, że 03.03.2016 r. pozwany zawarł z powodami umowę pożyczki gotówkowej na kwotę 5.090 zł, zobowiązując się do jej zwrotu wraz z kosztami w 24 miesięcznych ratach. Pozwany spłacił jedynie 5 rat w łącznej wysokości 1.247,79 zł. W pozostałym zakresie nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania, a to pomimo kierowanych do niego wezwań o uregulowanie zadłużenia.

Ustosunkowując się do żądania pozwu, pozwany wnosił o oddalenie powództwa, zarzucając, że nie zawierał z powodami umowy pożyczki.

Na rozprawie 23.10.2019 r. zarzucał brak umocowania do działania w imieniu powodów przez osobę podpisującą pożyczkę, a także brak umocowania osoby dokonującej wypowiedzenia umowy. Na wypadek uwzględnienia powództwa wnosił o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty z uwagi na ciężką sytuację finansową i majątkową pozwanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Strona powodowa prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek osobom fizycznym.

W dniu 03.03.2016 r. pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki gotówkowej, na mocy której strona powodowa jako pożyczkodawca udzieliła pozwanemu środków pieniężnych w kwocie 3.000 zł, a pozwany zobowiązał się do ich zwrotu wraz z odsetkami i kosztami (łącznie do zwrotu kwoty 5.646,84 zł) w 24 miesięcznych ratach, ostatnia płatna w dniu 10.03.2018 r. Do zawarcia umowy doszło przy osobistym udziale pozwanego, który złożył na umowie własnoręczny podpis, powód z kolei, reprezentowany był przez pełnomocnika: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., reprezentowana przez W. O.. Pozwany otrzymał kwotę pożyczki przelewem w dniu jej zawarcia (dowód: bankowe potwierdzenie przelewu – k. 26).

W umowie zastrzeżono, że w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki strona powodowa ma prawo do naliczania odsetek umownych za opóźnienie według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej w stosunku rocznym dwukrotność wysokości odsetek ustawowych. Nadto, przewidziano, że w razie zwłoki z zapłatą dwóch pełnych rat pożyczki w terminie wynikającym z harmonogramu spłaty, strona powodowa może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, po uprzednim pisemnym wezwaniu do zapłaty zadłużenia przeterminowanego.

Także w przypadku opóźnienia w spłacie, strona powodowa może już w trakcie trwania umowy podjąć działania windykacyjne obejmujące w szczególności: wezwanie do zapłaty, wizyty terenowe. Za podjęcie działań windykacyjnych strona powodowa może naliczyć koszty tych działań (§ 12 pkt 4 umowy), (dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...) – k. 9 - 10, harmonogram spłaty – k. 11).

Zgodnie z § 11 umowy pozwanemu przysługiwało prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia. Pozwany z uprawnienia tego nie skorzystał.

Pismem z 19.09.2016 r. pozwany został wezwany do zapłaty zaległości w kwocie 255,56 zł, z kolei pismem z 18.10.2016 r. wezwany o zapłatę dalszych zaległych należności na kwotę 513,27 zł. Wobec faktu, że wezwania do dobrowolnej zapłaty zaległości pozostały bez odpowiedzi, pismem z 15.12.2016 r. powodowie dokonali wypowiedzenia przedmiotowej umowy pożyczki, wzywając do zapłaty całości zobowiązania, tj. kwoty 4.448,89 zł, z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia (dowód: pisma powodów, skierowane do pozwanego wraz z pocztowym potwierdzeniem odbioru – k. 12 - 14).

Strona powodowa zaksięgowała wpłaty pozwanego w łącznej kwocie 1.247,79, w ten sposób, że do zapłaty pozostała kwota kapitału 4.112,16 zł, niespłacone odsetki kapitałowe, skapitalizowane na ostatni dzień wypowiedzenia umowy tj. na 19.01.2017 r. – 163,46 zł, kwota 27,24 zł tytułem odsetek za opóźnienie, zgodnie z § 8 umowy, kwota 1.225,54 zł tytułem odsetek od zadłużenia przeterminowanego, liczonych od dnia wymagalności do dnia 07.03.2019 r.

Powyższy stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o powołane w treści uzasadnienia dokumenty, których autentyczność i treść nie nasuwała wątpliwości Sądu jako wiarygodna podstawa rozstrzygnięcia w sprawie. Wysokość

i wymagalność zadłużenia pozwanego znalazła potwierdzenie zarówno w treści umowy, jak korespondencji między wierzycielem a pozwanym. Zarzuty pozwanego, Sąd ocenił jako bezpodstawne. W szczególności zarzut niezawierania umowy przez pozwanego nie został w żaden sposób udowodniony. W tym stanie rzeczy przytoczona przez powoda podstawa faktyczna powództwa w pełni uzasadniała zgłoszone roszczenie.

Sąd zważył, co następuje.

Roszczenie w całości zasługuje na uwzględnienie.

Powód wywodził swoje roszczenie z faktu istnienia wymagalnej wierzytelności wobec pozwanego, wynikającej z umowy pożyczki gotówkowej nr (...), zawartej 03.03.2016 r.

Postępowanie dowodowe wykazało, że w istocie pozwanego łączy wskazany wyżej stosunek zobowiązaniowy ze strona powodową, uprawniający powoda do żądania zapłaty.

W pierwszym rzędzie, odnosząc się do zarzutu pozwanego, podnoszącego działanie w imieniu powoda tzw. rzekomego pełnomocnika (art. 103 k.c.), stwierdzić należy, iż nie zachodzą podstawy do kwestionowania ważności zawartej umowy z tego powodu.

Rzekomy (fałszywy) pełnomocnik (falsus procurator) to osoba dokonująca czynności w cudzym imieniu, nie mająca do tego umocowania albo przekraczająca zakres umocowania. Działanie bez umocowania obejmuje przypadki, gdy pełnomocnictwa w ogóle nie udzielono albo było ono nieważne (np. ze względu na brak zachowania formy), natomiast przekroczenie zakresu umocowania wystąpi w sytuacji, gdy pełnomocnictwo nie obejmuje czynności dokonanej przez pełnomocnika w cudzym imieniu. Zgodnie z art. 103 § 1 k.c., jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu została zawarta. Oznacza to, że umowa zawarta przez rzekomego pełnomocnika jest bezskuteczna (bezskuteczność zawieszona), chyba że zostanie przez mocodawcę potwierdzona. Czynność ta nazywana jest czynnością niezupełną lub czynnością kulejącą (negotium claudicans) (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23.01.2014 r., II CSK 190/13, Lex nr 1459158).

W ocenie Sądu Rejonowego, w niniejszej sprawie nie można zasadnie zarzucać powodom brak wykazania umocowania do działania w imieniu powodów przez pośrednika kredytowego, w sytuacji, gdy pozwany na żadnym etapie zawarcia, jak i wykonywania umowy, nie kwestionował pełnomocnictwa do działania w imieniu pożyczkodawcy. Co istotne, pozwanemu przysługiwało prawo odstąpienia od umowy, z którego nie skorzystał, jak też nie domagał się potwierdzenia umowy, zgodnie z treścią art. 103 § 2 k.c.

Niezależnie od tego, należy wskazać, że nawet ewentualne braki w zakresie umocowania lub też brak potwierdzenia umowy nie mogłyby oznaczać, iż w ogóle nie została ona zawarta. Do zawarcia umowy potrzebne jest uzgodnienie przez strony minimalnych warunków czynności prawnej. W przypadku kredytu konsumenckiego do minimalnych warunków należą: strony czynności, kwota

i waluta kredytu oraz rodzaj kredytu. Wszystkie powyższe warunki wynikające

z treści dokumentu sporządzonego 03.03.2016 r. zostały spełnione, pozwany złożył oświadczenie woli, stanowiące element umowy pożyczki konsumenckiej w formie pisemnej, natomiast powód w sposób dorozumiany poprzez oddanie do dyspozycji środków pieniężnych na czas oznaczony (wyplacenie ich przelewem - k. 27). Po złożeniu tego oświadczenia obie strony przystąpiły zatem do realizacji umowy, a pozwany do pewnego momentu nawet spłacał zadłużenie. Należy

w tym miejscu zauważyć, że oddanie środków pieniężnych na rzecz pożyczkobiorcy nastąpiło z rachunku bankowego pożyczkodawcy tj. powodowej spółki.

W tej sytuacji podniesiony zarzut, kwestionujący skuteczność związania umową pożyczki z powodową spółką jest całkowicie chybiony. Podobnie należy ocenić zarzuty pozwanego kierowane wobec pisma wypowiedzającego umowę pożyczki. Okoliczności sprawy jednoznacznie wskazują, że wypowiedzenie umowy pożyczki, dokonane pismem z

15.12.2016 r. zostało skutecznie doręczone pozwanemu, który w żaden sposób na nie odpowiedział, a w szczególności nie kwestionował pochodzenia tego pisma, jako działanego w imieniu pożyczkodawcy.

Należy pamiętać, że jeżeli umowa miałaby być dotknięta sankcją przewidzianą w art. 103 § 1 i 2 k.c., kontrahent osoby, w której imieniu umowa została zawarta, może powołać się na nieważność umowy dopiero po odmowie jej potwierdzenia przez tę osobę lub dopiero po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do potwierdzenia umowy. Pozwany takich kroków nie podejmował, ani w odniesieniu do samej umowy, ani wobec pisma wypowiedającego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy uznał, że powodowie w należyty sposób sprostali ciężącemu na nich obowiązkowi dowodowemu i wykazali, iż są uprawnieni do dochodzenia od pozwanego kwoty zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki z 03.03.2016 r.

Należy przy tym podkreślić, że obowiązek zwrotu pożyczki przez biorącego powstaje wtedy, gdy jej przedmiot został przez dającego wydany i między tym wydaniem a zwrotem ma upłynąć pewien czas przeznaczony na poczynienie użytku z tych pieniędzy lub rzeczy. Tym samym powódka, opierając swoje roszczenie na podstawie umowy pożyczki zdefiniowanej w art. 720 § 1 k.c. w związku z art. 3 ust. 2 pkt ustawy z 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim (j.t. Dz.U. z 2014 r. poz. 1497 z późn. zm.), zobligowana była udowodnić istnienie tego stosunku prawnego, jak również wykazać wysokość przysługującego jej roszczenia.

Na potwierdzenie istnienia i wysokości dochodzonej wierzytelności powódka przedłożyła dokumenty, które pozwalają zweryfikować jej roszczenie. Mając na uwadze treść zapisów umowy pożyczki w kontekście faktu, że pozwany nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów odnośnie wysokości dochodzonego roszczenia, należy uznać, że odsetki zostały naliczone zgodnie z treścią łączącego strony zobowiązania. Z materiału dowodowego sprawy wynika, że w istocie pozwany pobrał środki pieniężne tytułem umowy pożyczki o nr (...), akceptując warunki tej umowy, a z przyjętego na siebie zobowiązania nie wywiązał się. Pozwany, będąc reprezentowanym w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, nie podjął inicjatywy dowodowej celem wykazania, że dochodzone roszczenie należy się w innej wysokości lub też, że dokonane wpłaty zostały nieprawidłowo zarachowane na poczet zadłużenia.

W zaistniałych okolicznościach Sąd nie miał podstaw do podważenia wyliczenia przedstawionego przez powodów na kartach 4 i 25 akt.

Uznając, że zaktualizowało się uprawnienie powódki – jako wierzyciela – do żądania zwrotu wypłaconego kapitału pożyczki wraz z umówionymi odsetkami i kosztami, na podstawie art. 720 k.c. orzeczono jak w pkt I wyroku.

Z uwagi na ciężką sytuację osobistą i majątkową pozwanego (znaną sądowi także z urzędu z innych spraw) – na podstawie art. 320 k.p.c. – Sąd oznaczył sposób spełnienia świadczenia rozkładając je na 27 rat miesięcznych, płatnych do ostatniego dnia każdego następującego po sobie miesiąca, począwszy od miesiąca następnego od tego w którym wyrok się uprawomocni, z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od każdego uchybionego terminu płatności poszczególnych rat, z zastrzeżeniem, że nieuiszczenie dwóch kolejnych rat w terminie spowoduje natychmiastową wymagalność pozostałej części należności.

Mając na uwadze obecny stan majątkowy pozwanego, a w szczególności fakt, że pozwany posiada w różnych instytucjach bankowych i parabankowych inne, liczne zadłużenia rzędu kilkudziesięciu tysięcy złotych, a przy tym nie ma żadnego majątku i utrzymuje się z minimalnej pensji (art. 228 § 2 k.p.c.), Sąd doszedł do przekonania, że zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek” w rozumieniu art. 320 k.p.c.

Rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty da szansę pozwanemu dobrowolnie spełnić świadczenie, natomiast powódce pozwoli uniknąć długotrwałego i żmudnego postępowania egzekucyjnego. Rozłożenie zasądzzonego

świadczenia na raty nie niweczy żądania zasądzenia odsetek za opóźnienie z tą różnicą, że – zgodnie z zasadą prawną, wyrażoną w uchwale Sądu Najwyższego z 22.9.1970 r., III PZP 11/70 – wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (Legalis z glosą L. Steckiego, OSP 1971, Nr 11, poz. 202; A. Szpunar, W. Wanatowska, Przegląd, 1972, s. 436; W. Siedlecki, Przegląd, 1972, s. 96; uchw. SN z 15.12.2006 r., III CZP 126/06).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając pozwanego kosztami procesu stosownie do wyniku sprawy. Pozwanego należy bowiem traktować jako stronę, która przegrała proces.